

ISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁR
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 10 k.
Negyedévre 4 "
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 "
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 "
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétfő és
ünnepek utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 205. szám.

Nagy-Várad. Szombat, 1913 szeptember 6.

Az istenadta nép.

— Irta Rubinek Gyula, az OMGE. igazgatója. —

Az ország közel három milliót kitevő önálló gazdasági üzemének 90 százaléka kisbirtokos, 100 kat. holdon aluli birtoktest. Kétségtelen, hogy ennek a nagy embertömegnek, melyet ez üzemek tulajdonosai és hozzátartozóik alkotnak, a boldogulása — az ország boldogulása.

Aki tehát ez apró egzisztenciák jólétének előmozdításával foglalkozik és fárad, országos ügyet mozgat és így azok a nagyjaink, mint néhai Károlyi Sándor a szövetkezeti mozgalom megindításával és Darányi Ignác sokoldalú népjóléti akciójával — országos érdemeket szereztek akkor, a midőn a „kisember“ érdekeinek gondozására irányították a közfigyelmet s tömörítették elsősorban magukat a kis egzisztenciákat.

A „kisember“ érdeke tehát szinte szálló igévé vált ma, ámde sajnos nem egy helyütt gunyos hangsúlyozással halljuk emlegetni. A „kisember“ gondozására nincs szükség — mondják — mert annak van ma a legjobb helyzete, aránylag legtöbbet keres. A „kisemberért“ fáradni nem érdemes, mert hálátlan, önző és cserbe hagyja a legjobb jóltevőjét. A „kisember“ felvilágosítása, kereskedelmi kiképzése, szövetkezetekbe való társítása károsítja a kereskedelmet, — mondják a merkantilisták. A „kisember“ istápolása érdekeinek gondozása veszedelmes, mondja a szociálista, mert az elégedett „kisemberek“ tömege legnagyobb akadály a szocializmus terjedésének.

Mindezeknek azonban nincs igazuk, mert ha való az, hogy a nép gazdasági nevelése meggátolja annak kizsákmányolását s biztosítja anyagi boldogulását, ha csakugyan igaz, hogy a szövetkezetekbe tömörült „kisember“ a leghatalmasabb védbástya a szocializmus terjedése ellen, ha csakugyan igaz, hogy a „kisembernek“ egybegyűjtött garasai azok a milliók, amelyek válságos időkben az ország kimeríthetlen erőforrását képezik — a mint hogy ez mind igaz — akkor meg van adva az út, ki van jelölve az irány, amelyen gazdasági politikánknak haladni kell.

Bizonyos, hogy a néppel való érintkezés sok csalódást szül, különösen azokban, akik gyors eredményekre számítanak, vagy a néphez leereszkedni, alkalmazkodni nem tudnak, vagy érdekösszeütkezésbe jönnek, ami viszont a gazdasági életben elég gyakori. A nép bizalmának megnyerése, a nép vezetése és irányítása, a nép ügyeinek gondozása bizony igen-igen nehéz és mostoha feladat annak, aki munkájának fáradozásának jutalmát másban s nem saját megnyugvásában, saját meggyőződésében keresi, amely azt sugalja, hogy helyes uton jár. Hálátlansággal, álnoksággal, csalafintasággal bizony a köztéren mindenütt találkozunk, csak hogy ezt már, másutt megszoktuk és csak a néppel való érintkezés terén találjuk ujnak. De ne csodálkozzunk ezen, ha figyelembe vesszük, hogy megnyit rontott a népen a merkantilista uzsora és pálinka, a szocialista szennyirodalom és a pártpolitikai szenvedelem, amely mindhárom irányzat a népre, a tömegre apellált

s nem mindig törekedett a legnemesebb tulajdonságainak fejlesztésére.

Nagy kár, hogy az állam népjóléti akciója szinte tüntetőleg mellőzi a gazdatársadalmi létező intézményeket, holott ezek segítségével a munka eredményesebb lenne. Így csak az a hit támad a népben, hogy mindent csak az állam ad és az állam adhat.

Ez ellen kell különösen tiltakozni azoknak, akiket a néppel való érintkezés folyamán csalódás ért, mert az ilyen eljárás a szükséges bizalom csiráit is elpusztítja és szinte lehetlenné teszi a nép között való élést, azoknak, akiket pedig foglalkozásuk odaköt s erre kényszerít.

A népre, a kisemberre, az erős, vagyonos, okos kisgazdára az országnak szüksége van, de szüksége van a gazdatársadalmi szervezeteknek, a gazdatársadalom vezető elemeinek is, mert ma csak a tömegekkel lehet hatni és eredményt elérni. S miutau az egész gazdatársadalomnak egységes az érdeke, egységes alapon is kell szervezkednünk, amely szervezkedésben azonban a vezérlő gondolat az kell, hogy legyen: a kis ember érdekében.

Andrássy pártalakítása. Nagy agitációval folyik Andrássy új pártjának szervezése s amint az előjelekből megítélhető, szeptember 14-én már egy erőteljes és akcióképes új parlamenti párt állhat ki a politikai küzdőtér porondjára. Tekintettel arra, hogy az új politikai párt szigorúan 67-es alapon áll, Andrássy politikája pedig biztosítja kormányképességét, valószínű, hogy csatlakozni fognak hozzá nemcsak azok a 67-es elemek, amelyek a munkapárti re-

Mig a készlet tart! A volt Fráter és Kosminszky cégtől fennmaradt árukat megvettem és azt 26-ától kezdve elárusítom a volt helyiségben Rákóczi-ut.

ÁRJEGYÉK KIVONAT:

Női harisnya kötött, ezelőtt	— 70 fill. most	— 28 fill.	Ezenkívül himzések, csipkék, szalagok,
Férfi zokni	1.10	— 28	zsebkendők és minden raktáron levő
Finom mintás	1.40	— 60	árak igen olcsó árért.
Selyem ernyők	7.— kor.	3.30	
Len férfi zsebkendő	1.50 fill. most	— 46 fill.	

Klein Sándor és Tsa

zsimmel nem szimpatizálnak, hanem azok a függetlenségi politikusok is, akik a 48-as elvek meddő hangoztatása helyett a gyakorlati politika terére akarnak átlépni. A főváros Andrássy-párti vezető politikusai erősen fáradoznak, hogy a 14-iki alakuló ülést országosan nevezetessé tegyék. Andrássy e hó 8-án érkezik a fővárosba és ott is marad pártja megalakulásáig.

Kolera Magyarországon.

Nem tudják meggátolni.

Megint van valamink, ami okot szolgáltat az idegenek, hogy elkerüljön bennünket. Addig ólálkodott köröttünk a déli vidékeken a kolera, addig titkolódtak a hatóságok, míg végre behurcolták hozzánk is. Mert ma már kétségtelenül megállapították hivatalosan is, hogy a kolera az ország több részén jelentkezett.

Ez a hasznunk többek között a balkáni háborúból. Nem elég, hogy megbénította gazdasági erőnket, hogy két éven át sorvasztotta a kereskedelmi fejlődés idegszálaikat. Most életünkre tör még utóhatásaiban is. Mert fölösleges bizonyítanunk, hogy a kolera fészke a hadat viselt balkáni államok. A külföldi lapokban annak idején borzalmas leírásokat olvashattunk arról, hogy a haretér mennyire fertőzött kolerával.

Most közegészségi hatóságaink nagyobb dicsőségére, akik ama bizonyos struce álláspontjára helyezkedtek, mely homokba dugván fejét, elszárguldtatja fölötte a homokfergeteget, behurcolták hozzánk is keletről. — Annyira vagyunk, hogy az ország egyik déli megyéjét, Szerémmegyét maguk az illetékes hatóságok kéri a kormányhoz intézett sürgős felterjesztésben kelerafertőzöttnek kijelenteni.

Hát idáig eljutottunk volna. Reméljük, hogy a titkolódzó hatóságok megvannak elégedve az eredménnyel.

Hivatalos jelentések.

A belügyminisztérium közegészségügyi osztályához érkezett hivatalos jelentések szerint a koleraveszedelem az ország több vidékén föllépett. A szerb és román határhoz közelfekvő vármegyék főorvosaitól több helyről érkezett tudósítás, mely kétségtelenné teszi, hogy főleg a határszélen nem tudták elkerülni, hogy a veszedelmes járványt behurcolják.

A belügyminisztérium részéről sürgős intézkedések történtek a koleraveszedelem meggátolására. Azokra a helyekre, ahol gyanu merült föl, hogy a betegség tényleg kolera, megbizottak mentek, akik az óvintézkedések felől tájékoztatták a hatóságokat.

A megfertőzött vármegye.

Eszék, szeptember 5. Szerémmegye közigazgatási bizottsága betiltotta a vásárok megtartását a vármegye egész területén. Egyben elrendelték, hogy a hatóságok semmiféle ügyben ne idézzenek be feleket azokról a he-

lyekről, ahol hivatalosan megállapították a kolera fölléptét.

Zágráb, szeptember 5. Bosznjaciban a járvány már csökkenőben van. Az öt koleraeset közül, mely az utolsó napokban előfordult, kettő halállal végződött.

Mi lesz a családi pótlékkal?

A városi tisztviselők panasza.

Beköszöntött a tanév s ezzel együtt megsokasodott a családok emberek gondja, baja.

Ma még ugyanis nagyon messze vagyunk attól az amerikai ideális állapottól, hogy az összes iskolákban a felső és középiskolákban éppen úgy, mint az elemiben, teljesen ingyenes legyen az oktatás.

Nálunk a gyermek iskolai előmenetelével együtt nő a szülők gondja, baja s amint kikerül a gyermek az elemi iskolából, évről-évre nagyobb áldozatot, több pénzt kíván a nevelők taníttatása. Ha két-három iskolás gyermek van a családban, ilyenkor, tanév elején egész vagyont kell kiadni az apának, anyának, még akkor is, ha nincs miből, mert a szükséges pénzt bárhonnán elő kell teremteni.

A tanév kezdete a városi szegény hivatalnokokra most különösen sok keserves órát és napot hozott.

Bizva a város tanácsának jóindulatában és a törvényhatóság két ízben is hozott határozatában, bizton remélte, hogy ha eddig nem is kapták meg az ez évre járó családi pótlékokat, legalább szeptember 1-re megkapják ezt a bár szerény, de rájuk nézve valóságos kincs számba menő összeget.

Eljött a szeptember és keserves család érte a szegény tisztviselőket, akiknek a fizetése még a megélhetésre is kevés.

A családok emberek valósággal kétségbeesve futottak fűhöz-fához, hogy előteremtsek a gyermekeiknek a szükséges kellékekre a pénzt. Akinek 2—3 iskolás gyermeke van s a középiskolába kellett beiratni, egy-két száz koronával nem is ért célt. A beiratás és tandíj, a drága könyvek mellett még ruha, cipő, stb. is kell, de honnan.

Igazán érthetetlen a városi tanács közönyössége, nemtörődőmsége, amelylyel ezt a kérdést elejétől fogva kezeli.

Az állami, megyei tisztviselők már el is felejtették az ez évi családi pótlékokat s már számítják, hogy mikor jutnak hozzá a jövő évihez, a szegény városi tisztviselők pedig nem jutnak az ez évre megszavazott összeghez sem.

A mostani kétségbeejtő gazdasági válság és az iszonyu drágaság ugyanis elég nyomort, nélkülözést, keserves megpróáltatást zudít a szegény emberek nyakába, nem csoda tehát az elégedetlenség, mikor látják, hogy a város tanácsa mesterségesen nehezíti meg éppen nem irigylandó helyzetüket.

Máskor, jobb időkben kapott kölcsönt, ha szorult helyzetbe jutott, most azonban végig kilincselhet a város 20 pénzügyintézeténél s még sem kap pénzt, hogy legalább pillanatnyira kisegítse magát és családját.

A város tanácsa hiszszük, hogy megtalálja a módját a családi pótlék mielőbbi kiutalásának, de ha ez nem történne meg, a törvényhatóság bizonyára méltányosabb lesz a kétszeri határozatának érvényt szerez és sok szegény család helyzetét megkönnyíti a pótlék azonnali kifizetésére vonatkozó határozatával.

Eltűnt pátriárka.

Bogdanovics Lucián a gletserok között.

*

Rémes hírt jelentenek Gastein világhírű osztrák fürdőhelyről. Bogdanovics Lucián karlóczai szerb pátriárka egyedül elbolyongott az ottani Tauern-havasok közé s valószínűleg ott lelte halálát.

Augusztus 13-án érkezett Gasteinba Bogdanovics pátriárka. Az első emeleten adtak neki egy völgybe néző szép szobát. Bécsből érkezett, használta a fürdőket, de orvosi kezelés alatt nem állott. Mindjárt kezdetben felűnt a főpap ideges viselkedése. A pátriárka mindig magányosan volt, az étteremben is egyedül étkezett. Nagyobb sétákat tett; többször felkérték, hogy vigyázon, mert a veszedelmes hegyi utakon könnyen baj érheti. Gyakran megázott és ezelőtt két héttel is hegyi vezetők vitték haza nagyon rossz állapotban, teljesen kimerülten.

A Böcksteinből Gasteinba vezető 1000 méter magas hegyi uton találták meg. Megállapították, hogy a pátriárka letévedt az országról és félig csuszva, félig zuhanva a hegyoldalra jutott. Testén több horzsolás volt, ruhái is elvesztek és csak pár nap múlva találták meg a ruhát, arra járó turisták.

A baleset után néhány nappal a szállodába érkezett Aczél honvédelezredes és dr Steiner Ferenc országgyűlési képviselő. A két magyar ur, aki úgy látszik, régebben ismerte a pátriárkát, többször beszélt vele és együttesen sétákra is mentek. Aczél és Steiner nemsokára elutaztak és azóta ösztentsége mindig magányosan járkált. Hétfőn estefelé eltávozott és miután kedd délig nem érkezett vissza, mi jelentést tettünk a csendőrségnek. A csendőrség két napig járőrök útján kerestette, de hiába. Most pedig a polgármester ur küldött egy mentőexpedíciót több vezetővel és egy csendőrfőjőrrrel. Ez az expedíció át fogja kutatni a Prosau mellett levő szakadékokat és talán megtalálja a pátriárkát. Nem hisszük, hogy még életben volna.

Idény cikk-árusításunk alkalmával különböző női fél cipőt csinos formában és izléses kivitelben 30—40% engedménnyel azaz páronként 8 K egységárban adunk el.

Turul cipőgyár

r.-t.

Nagyvárad Kossuth-utca, Sas-épület.

Emberről ölt egy 14 éves gyermek.

Egy kötekedő inas tragédiája. Szabadlában a gyilkos.

Megdöbentően borzalmas tragédia történt tegnap reggel 7 órakor az össi-i téren. Két lakatostanonc Dér István és Kucsera Antal összeszólkózott és a veszekedés vége az lett, hogy a 14 éves Dér István sziven-szúrta a 16 éves Kucserát.

A vizsgálat szerint a gyilkosság reggelizés közben történt. Mind a két gyermek a Tátray vasgyárban volt alkalmazva. Dér István most töltötte ki a próbaidőt, és hétfőn szerződött volna a gyárba tanoncnak.

Reggel fél 7 körül igyekezett a gyárba a kis Dér Pista. A lóvásártéren ment keresztül, mikor észre vette a pajtását Kucserát, aki az országúton haladt szintén a gyár felé. A két gyermek csatlakozott egymáshoz. Egy darabig beszélgettek. Még nem értek a gyárhoz, mikor kezdődött a veszekedés. Kiabáltak, öklüket mutogatták egymásnak, de még nem került tettelegességre a sor.

Háromnegyed 7 órakor kezdett reggelizni Dér Pista. Nyugodtan szelte a szalonját meg a kanyeret, mikor betoppant Kucsera. Bosszantotta a reggeliző fiút abban a reményben, hogy az most eszik és nem fogja őt bántani.

Dér Pista türe is egy ideig az ok nélküli incselkedést, de aztán megunt. Visszafelelt Kucserának, aki erre megficskázta. A 14 éves Dért elöntötte a düh, felugrott és az élesre fent bicskáját teljes erővel bele-döfte Kucsera baloldali bordái közé.

A megszurtt fiu elsápadt, egy pár lépést előre futott és közben ezt kiabálta:

— Megállj Pista! megszurttál!

Azután összeesett.

Mire a munkások odasiettek, már halott volt.

Dér Pistát pedig bevitték a rendőrségre, ahol Jánossy helyettes főkapitány hallgatta ki. A gyermek azzal védekezik, hogy nem akarta megszurni Kucserát csak megijeszteni, mert mindig bántotta őt. Azt különben a többi munkások is megerősítik, hogy Kucsera nagyon kötekedő természetű fiu volt.

A rendőrség a 14 éves gyilkost szabadlára helyezte, visszavitté a szüleihez. Ott fogja megvárni, míg a gyermekbírótság tárgyalás alá veszi borzalmas tettét.

A munkapárt békét akar. Az a hír, amely az utóbbi időben a negyven munkapárti spadassinról terjedt el a lapokban, magában a munkapártban keltette a legnagyobb megütközést. A munkapárt vezetői több ízben kijelentették már, hogy a pártban nincsenek organizált spadassinok s visszautasították azt a feltevést, mintha bi-

zonyos munkapárti körök ilyen durva eszközökkel akarnának politikát csinálni.

Tegnap este a pártban határozottan hangzottak, hogy azok a tulbuzgó hivek, akik az ilyen lármázó híreket terjesztgetik, éppenséggel nem tesznek szolgálatot a pártnak, mert ebben a pártban ezidőszerint sokkal erősebb a vágy a politikai béke után, sem hogy bármily tekintetben is revanch vagy bosszuterveket kovácsolnának.

POLGÁRÓRSÉG NAGYSZALONTÁN?

Betyár világ a hajdúfészekben

Fél a lakosság.

Elszomorító állapotok uralkodnak Szalontán. Rövid egy hét alatt a második veszedelmes betörést kísérelték meg. Mint ismeretes, a szerdai betörés eredménnyel is járt, mert a Gazdák Gözmalma irodájában talált 620 koronát elvitték a tettesek.

A vizsgálat megállapította, hogy a kaszszafurást hozzáértő emberek, finom amerikai eszközökkel követték el. Nagyon jól ismerték a Wertheim-szekrény minden csinyját, mert kevés munkával és gyorsan jutottak ahhoz a rekeszhez, ahol a pénz állott.

Nincs kizárva, hogy országos betörők rándultak le Szalontára. Hiszen az egész ország tudja már, hogy a csonka tornyot mindössze 16 rendőr őrzi. Nappal 8 és éjjel 8 rendőr vigyáz a közbiztonságra. Ennek a 8 rendőrnek van 4 revolvere! Minden 9 utcára jut egy rendőr és minden két rendőrré egy revolver. Ennyi rendőr és revolver vigyáz Szalontán a közbiztonságra a XX. században!

A szegény esendőkről szó sem lehet. Az az öt esendő a határra vigyáz. A körülbelül 30 ezer hold földből álló határra!

Természetes tehát, hogy Tomaschekék a Szerencsék és a többiek csak úgy rajzanak Nagyszalontára. Igazuk is van. Olyan nyugodtan betörni, rabolni esetleg gyilkolni sehol sem lehet mint Szalontán. A betörők körében ez a sajnálatos körülmény természetesen nagy szeretetnek örvend.

De nem úgy a lakosság körében. A szalontai polgárok minden este halálos rettegek között hajtják fejüket nyugalomra. Nem tudhatják hogy nem-e őket látogatja-e majd meg valamelyik gazember. Félnék, remegnek, mert abban a nyolc rendőrből édes keveset bizhatnak.

Még ha mindegyiknek volna revolvere! . . .

Ezek az állapotok érlelték meg azt a gondolatot, hogy télire, mikor a hosszú éjszakák még több alkalmat nyújtanak gazságok végrehajtására, polgárórséget szerveznek. A lakosok felváltva vigyáznak a saját és mások vagyonára, életére.

Polgárórség! A múlt század puskaporos, zaklatott életének zürzavara cseng a fülünkbe.

Mikor egyik nap a fiu, másnap az apa öltözött állig fegyverbe. A rég mult idők, a 40-es évek dohos, levendula illata csap meg. Polgárórség! A huszadik században!

Sajnáljuk a szalontait és azokat, akik ezeket is állást foglalnak a rendőrség államosítása ellen.

Az első szeptemberi szélhámós.

Becsapott diákok, szállodások

Napok óta egy elegáns, jó megjelenésű fiatalember vonta magára a közönség figyelmét a kereskedelmi iskola környékén. A délelőtti órákban rendszerint olyankor tűnt fel, amikor a tanulók az iskolát elhagyták. Ilyenkor a tanulók közé vegyült és velük tartott. A tanulókon kívül senki sem tudta, hogy mit keres ott a fiatalember és hogy hová lesz akkor, mikor észrevétlenül eltűnik. Most aztán kiderült, hogy egy nagyszabásúnak indult szélhámós volt a gyakori látogató.

Az illető látogató a legkülönböző nevek alatt szerepelt, most a hatóság előtt Gubacsi Imrének vallja magát. A fiatalember az apróbb szélhámósok egész sorozatát követte el, csak hogy pénzt szerezhessen és kedve szerint mulathosson.

A kereskedelmi iskola növendékeit választotta ki elsősorban. Ezeknek úgy mutatta be magát, hogy ő a kereskedelmi iskolák főigazgatójának unokaöccse és akitől ő annak idején bizonyos előnyöket fog a diákok részére megszerezni. Ilyen ürügy alatt egész sereg ezüst cigaretta tárcát, sétapálcákat, 20—30 korona kölesönöket szedett fel.

A Széchenyi-szállodában elegáns lakást tartott és előkelően élt. Itt 120 korona szállodai számlát csinált. Eközben nem feledkezett meg a pincékről és a portásról sem, akiket szintén megpumpolt 10—20 korona erejéig.

Ahányszor csak pénzt akart valakitől kikérni, mindannyiszor felmutatott egy sürgönyt, amelyben arról értesíti valami ismeretlen ur, hogy 200 koronát tett fel a címére. A sürgöny mindig megtette a hatást.

Volt pénz. A táviratot természetesen a rokonszenves fiatalember sajátkezűleg adta fel önönmagának, de a 200 korona sehol sem volt. És ha lett volna, az sem változtatott volna a hitelezőkön semmit.

A leleményes fiatalember tovább is ment. Egy éjjeli mulatóhelyen, ahol már nagyobb összeggel tartozott, még több hitelt akart kieszközölni. E végből este bement a Messenger-Boy vállalatához és ott egy levelet adott át azzal az utasítással, hogy azt vigyék le a mulatóhelyre az ő címére este 12—1 óra között. Ezzel nyugodtan elment mulatni egy fillér nélkül.

A boy természetesen megérkezett. A

SÉRVKÖTŐK, HASKÖTŐK

méret szerint felelősség mellett már 2 kor.-tól kezdődő árban készíttetnek

Fehér János kötszer gyárában (Rákóczi-ut, Bémer-tér.)

ahol orrasi választékban kaphatók: Irigátorok, fecskendők, gumi-harisnyák, szuszpenzoriumok, gumi-lepedők, vatta és mindenféle **szülészeti és betegápolási cikkek.**

Mentőszekrények nagy raktára, műlábak, támgépek, miderek jutányos árban és kitűnő kivitelben készíttetnek. Telefon 419,

fiatal ember előkelő pózzal felbontotta a levelet, elolvasta, aztán megmutatta a mulatóhely tulajdonosának.

— Nézzé! Egy óra múlva jön egy hadnagy barátom. Lesz pénz!

A levélben ugyanis valami ismeretlen nevű hadnagy tudatja, hogy súlyos tárcával érkezik, addig tehát nyugodtan mulasson. És a fiatal ember mulatott. Volt hitel megint. A hadnagy azonban nem mutatkozott sehoh. Végül azzal, hogy felkeresi a hadnagyot, nagy sebbel-lobbal eltávozott, de a költségeket elfelejtette kifizetni.

Mikor már mindenki megunt a pumpolást, akkor újabb eszökhöz folyamodott Gubacsi. Azt állította magáról, hogy ő az egyik városi tanácsosnak rokona. Erre ismét hallgattak a hitelezők. Utóvégre végletekig a hitelezők sem voltak hajlandók várni és egyszerre szoritották meg a fiatal embert. Fizetésről szó sem volt. Erre már kénytelenek voltak a hatósághoz folyamodni a felültetett hitelezők. A sokoldalú mulató legényke fellett összecaptak a hullámok és majd a vádlottak padján fog felelni eselekményeiért.

Football pálya a disznófürösztő mellett.

A megfürösztött sarkadiak.

A labdarugás szinte fanatikus hívei oly nagy hódításokat csináltak már eddig is, hogy minden valamire való kis faluban rugják a labdát és egymásután mérköznek meg bajnokilag, vagy csak úgy barátságosan. Hogy milyenek lehetnek a vidéki mérközések, annak illusztrálására álljon itt a sarkadi mérközése.

A sarkadi Torna Kör a mezőberényiek szives meghívása folytán átrándultak Mezőberénybe. Valószínűleg jól ismerhették egymás vérmérsékletét, mert csak olyan gyöngéd barátságos mérközést jeleztek a litografált plakátok. A sarkadiak szám szerint tizen kocsin rándultak át Berénybe. Ott elég lelkes fogadtatásban volt részük addig, míg meg nem kezdődött a labdarugás. A barátságos mérközésre kijött az egész falu népe. A bírói tisztet Horváth Kálmán egy szimpatikus nagyszalontai banktisztviselő látta el.

A sarkadiak alig vonultak ki a pályára, már rosszat sejtettek. A pályáról ugyanis legjobb karattal sem lehetett megállapítani, hogy sport pálya-e avagy folytatását képezi a disznóvásártéren lévő fürösztőnek. A mezőberényiek azt mondták, hogy ez a pálya, a sarkadiak tehát felállottak. Kezdődött a mérközés.

A sarkadiak előnyben voltak mindjárt a kezdetben. Mikor a berényiek látták, hogy nem bírják goalokkal, előszedték az öklöket. Egy-kettőre megtisztult a pálya. A sarkadiak nem győzték tapogatni a lövéseket, melyek a test legkülönböző helyein érték őket. Mikor azonban a sarkadiak még így is hajlandók voltak játszani a berényiek más módszerhez folyamodtak. Segítségül vették a disznófürösztőt és a mi sarkadi csapatunkat úgy meghempergelték a nem épen tiszta fürösztőben, hogy elment minden kedvük a további barátságos mérközéstől.

Horváth Kálmán bíró kénytelen volt többször közbelépni. Ennek aztán az volt az eredménye, hogy a berényiek a bíró akarták labdának tekinteni és ha idejében el nem lábalt, talán Sarkadig lövöldöztek volna.

Végül is a sarkadiak kapták meg a dicsőséget és kocskra ülve meg sem állottak Sarkadik. Éhesen, fárasztva, kék foltokkal a testükön összetörve érkeztek meg Sarkadra a megfürösztött csapat tagjai.

Igy végződött a berényi barátságos mérközés. Ezek után kíváncsiak vagyunk, milyen lehet ott a bajnoki csapat. Azt hisszük, ezt megtudni nem igen lesz alkalmunk, mert a berényi csapattal nem fog merni mérközni senki addig, míg előzetesen végrendeletet nem tesz. Ha ilyen volt a barátságos mérközés, a bajnoki legalább is három halál esettel végződne.

ZUGLODNAK a székelyleleki vadorzók.

Nagyon megszerették a tenkei fogházat.

Két biharmegyei község képviselőtestülete, jobban mondva lakossága között éles harc dúl már hetek óta. Ha jellemezni akarunk a harcot, akkor azt mondanók, hogy Biharsályi becsületes felfogása szembe került a székelyleleki vadorzók immorális és jogtalan érdekével. De minek mondjuk. Beszéljenek maguk a tények.

Ott kell kezdeni, hogy Biharvármegyében, — mint azt lapunk is jelentette, — néminemű közigazgatási felforgatások lesznek a járások beosztása székhelye körül, új járásokat alkotnak úgy közigazgatási, mint politikai érdekek elősegítése végett. De ez nem tartozik ide.

Megérkezett a vármegye hivatalos leirata a biharsályi körjegyzőséghez is, amelyben felhívják a képviselőtestületeket nyilatkozattételre: hova, melyik központ felé gravitálnak, hogy lenne jobb, célszerűbb a beosztás.

Biharsályi egy körjegyzőséget tart fent Székelylelekekkel. A sályiak két kézzel kaptak az alkalmon, hogy Váradhoz kerüljenek. Topercer Károly körjegyző okos érvelése nagy tetszésre talált és elhatározták, hogy ők Nagyváradot fogják kérni új székhely gyanánt. Ennek gazdasági és kulturális jelentőségét igazán nem kell magyarázni.

A határozat azonban váratlanul megtört a székelylelekek ellentáráján.

— Nem megyünk Váradra! Nekünk Tenke kell.

És a csöndes hegyek zugtak a forradalmi kiáltástól. A csendőrségnek éjjeli harcokat kellett megakadályozni s még most is javában tart a háborúság. Majd beleszól a nemes vármegye. Érti ő már az efajta harcok elintézését.

Azonban mindenesetre feltűnő volt a székelylelekek heves felzudulása, gyanussá lett különös szerelmük Tenke iránt és beavatott helyről most megadták magyarázatát az egész mozgalomnak.

A rejtély nyitja az, hogy Székelyleleken igen sok a vadorzó, fatolvaj s egyéb jómádár. A kihágási és bagatell ügyek legfeljebb a járásbíróshoz kerülnek s a községben állítólag meg lehet számlálni az ember félkezén, hogy hányan vannak olyanok, akik még nem ültek ilyen csekélységekért. S mivel Tenke közel van, egy-kettőre elintézik a törvénnyel való dolgukat, az asszony könnyen behordhat ételt drága párjának a fogházba és így hamarosan tullesnek a vadorzás kellemetlen részén.

De Váradra jönni, itt raboskodni, ahová csak nagyvásárkor jön az ember: ez nem

üzlet. Ez nem jó lesz így — mondják a székelyleleki vadorzók és elhatározták, hogy ha kell: vér árán is Tenke mellett maradnak. Ilyen nép is van Biharban!

..HIREK..

* **Jankovich miniszter az új egyetemekről.** Jankovich Béla kultuszminiszter az új egyetemek jelenlegi állásáról, ugyszintén a középiskolai reform előkészítéséről a következő nyilatkozatot tette: „A debreceni és pozsonyi egyetem dolga a kitűzött program szerint halad a megvalósulás felé. A telkek már biztosítva vannak és már remélhetőleg az ősszel, de legkésőbb tavasszal megkezdhetik Debrecenben magát az építkezést. Az új egyetem alapkövetétele, amely kétségtelenül a magyar kultúrának jelentős eredménye lesz, az eddigi terveink szerint októberben fog végbemenni megfelelő ünnepiességgel. Az építkezések olyan tempóban fognak haladni, hogy a debreceni egyetem már az 1914. tanév elején megkezdhesse részben való működését. A jövő esztendő szeptemberében meg fog nyílni a jogi és a teológiai fakultás, ugyszintén a bölcsészeti fakultásnak is az a része, a mely nem a természettudományok körébe vág. A fakultásnak ezt a részét az orvosi és természettudományi szak úgy Debrecenben, mint Pozsonyban az eddigi programhoz képes 1916-ban kezdi meg működését.

* **A városi vegyvizsgáló állomás átadása.** A földmívelésügyi miniszter tudvalevőleg jóváhagyta, hogy dr. Rosinger Artur legyen a nagyváradai vegykerületi és tápszervizsgáló állomás vezetője, fővegyész címmel. Szöberényi Pál kir. s. vegyész, akit az állomás berendezésére és az intézet vezetésére a földmívelési miniszter küldött Nagyváradra, beadványt intézett a városhoz, amelyben tudatja, hogy az intézetet leltár mellett átadta dr. Rosinger Artur fővegyésznek s bejelenti, hogy az idő alatt, míg ő kezelte az állomást, 1479 korona folyt be a teljesített vegyvizsgálatokból. Kéri, hogy a tanács adja meg részére a felmentvényt s egyben hálás köszönetet mond a város tanácsának a támogatásért.

* **Névmagyarosítás.** Pilzeles Jakab nagyváradai lakos nevét belügyminiszteri engedéllyel Pataki-ra változtatta.

* **Tizenháromezer korona pálinkára.** Pelbárthidán a jobb módu gazdák közé tartozott Lika Gábor, míg az alkohol élvezetére nem adta magát. Két évvel ezelőtt azonban meghasonlott a családjával és minden boldogságát a pálinkás-üvegben találta. A családtagjait elzavarta magától, ő pedig élte a világát, szórta a pénzt, itta és itatta a pálinkát. Ilyen élet mód mellett eluszott a szőlő meg a szántóföld, sőt már a házat is terhelte 1000 koronával. A pazarló életmóddal 12.800 koronát pocskolt el Lika. Végül is hozzátartozói most a vármegyei árvaszékhez folyamodtak, hogy a pazarló gazdát helyezték gondnokság alá és a vagyonát vegyék zár alá. A család kérelmét teljesítették is, talán így valamit még meg lehet menteni a kis vagyon roncsaiból.

† Heiser Gyula. Egy szorgalmas és eredményes munkában eltöltött fiatal életet oltott ki a halál, megszakítva egy szép karriert! Heiser Gyula, a Nagyváradi Takarékpénztár titkára csütörtök este 11 órakor meghalt. Az elhunyt rendkívül tehetséges és kiváló képzettségű tisztviselő volt, aki bankkörökben osztatlan tekintélynek és elismerésnek örvendett, azonkívül rokonszenves egyéniségével számos jóbarátot szerzett magának. Éppen félévvel ezelőtt, munkájában hüllött ki kezéből a toll, baloldali szélhűdés érte. A gondos ápolás később jelentékeny javulást idézett elő állapotában, de ez nem sokáig tartott. Egy hóappal ezelőtt egy budapesti szanatóriumba szállították, ahol azonban hiába keresett gyógyulást, pár napja reménytelenül hozták haza. Állapota folyton súlyosbodott, míg végre teljesen legyengülve, csendesen elhunyt.

A család a következő grászjelentést bocsátotta ki:

Heiser Mária, mély fájdalommal, de Isten akaratában megnyugodva, az összes rokonok nevében tudatja, hogy szeretett egyetlen fivére Heiser Gyula a Nagyváradi Takarékpénztár titkára f. hó 4-én este 11 órakor életének 37-ik évében hosszas szenvedés után és a haldoklók szentségeivel megerősítve Teremtőjéhez költözött. Az elhunyt földi maradványai f. hó 6-án délután fél 4 órakor fognak a Körözs-utca 55. sz. gyászházánál a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és a Rulikovszky-uti temetőbe nyugalomra helyeztetni. A megboldogult lelki üdvéért a gyászmise f. hó 9-én délelőtt 9 órakor tartatik a Szent László templomban. Nagyvárad, 1913. szeptember 5-én. Az örök világosság fényeskedjék neki!

*

A Bihar megyei Pénzügyi Tisztviselők Egyesületének elnöksége felkéri az egyesület tagjait, hogy a kiváló kartárs temetésén, ma délután fél 4-kor a körözs-utcai gyászházánál lehetőleg teljes számban megjelenni szíveskedjenek.

*** Páter Bangha kivádorol, írja a Világ** és krokodiluskönyvet potyogtat utjára. Elparentálja a Világ szegény Banghát, mint akinek nem sikerült ebben az országban semmi, szedi hát a sátorfáját és mint a bolygó ószövetségi polgártárs, elmegy Canterburybe, csendes visszavonultságba. (Canterburyt persze a Világ valahová az amerikai prairek középre képzele, ahol jámbor remeték éldegélnek.) Nem tudja a Világ, hogy Bangha pátert a jezsuita-rend szabályai szerint küldik rövid időre külföldre; ezt a tanulmányutat minden jezsuitának meg kell tennie. Kit Rómába, kit Afrikába, kit kulturállamba küldenek, Banghát éppen a hatalmas angol városba küldik, ahol tanulmányait folytatja. De az előirt tíz hónap leltével visszatér Bangha Magyarországra egyebek közt azért is, mert amit ő eddig itt alkotott, az mind gyönyörű virágzásban van, azokat tovább fejleszteni ismét ő fogja legjobban. Kivádorolni? Szó sincs róla. Csüggedés? Nincs rá ok. Ellenkezőleg: megyünk előre. Nem a Banghák azok, akiknek innen kivándorlása kívánatos.

*** Nyitva hagyják éjjelre az üzleteket.** A múlt éjjel a Bémer-téren lévő Fiumei kávébehozatali társaság üzletének rollójáról az egyik zár le volt törve. A rendőrszem azt hitte, hogy bétörési kísérlet történt, jelentést tett az ügyeletes rendőrtisztviselőnek. Ehrlich rendőrfogalmazó ki-

ment a helyszínre és konstata, hogy több üzletnek rollója egyszerűen le van huza, de de nincs becsukva. A rendőrkapitányi hivatal felhívja az üzletlajdonosokat, hogy gondosan zárják el boltajtóikat és a kirakat rolettáikat, mert különben hanyagságukért a kihágási eljárás folyamatba tétetik ellenük.

*** Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Jakab Mihályt, a nagyváradi kir. ítélőtáblához elnöki titkári teendőkre berendelt nagyváradi kir. törvényszéki bírót a nagyváradi királyi törvényszékhez elnöki titkárrá nevezte ki.

*** Villamos elgázolás.** Tegnap délután 1 óra tájban a Bémer-téren a Szent László hídfőnél Pratók Viktor telefonszerelő keresztül akart menni a Szent László-térre, kerékpárjával. A vele szembe jövő 10-es B. számú villamos kocsit elött haladt keresztül a sinen, mikor szemközt szaladt egy 13 éves fiú, aki neki ütődött a kerékpárnak. Ezen összeütközés következtében Pratók a bicikliről leesett, a villamos kocsit lépcsője alá került, minek következtében a jobb vállán és bal combján súlyosan megsérült. Beszállították a biharmegyei köz-kórházba.

*** Elfogott betörő.** A múlt hó 18-án Haldek Vilmos-féle koresmában, az oldalfal megbontásával betörés történt. A rendőrség erélyes nyomozása eredményre vezetett, — amennyiben Borba András foglalkozás nélküli kőműves-segéd személyében a betörőt elfogta. A eszelekményt nem tagadja, beismerte, hogy hosszas munkátlansága folytán adta magát a betörésre.

*** Bezerédj államtitkár betegsége.** Karlsbadból írják, hogy Bezerédj Viktor államtitkár állapota állandóan rossz. Felesége hat hete, gyermekei két hete tartózkodnak betegágyánál, több hozzátartozója most érkezik Karlsbadba. A magyar államasutak igazgatósága szalonkocsit küldött, hogy az államtitkár Budapestre utazhasson, ez idő szerint azonban a beteg állapota olyan, hogy minden utazás ki van zárva.

*** Kutya helyett bojtár.** Bodnár József 14 éves mezőtelegdi lakos bojtár a Telegdi-uradalomban. Folyó hó 4-én egy idegen kutya szaladt keresztül a tanyán, Kovács József tanyai munkás az idegen kutyát le akarta löni és éppen akkor, midőn célba vette a kutyát, arra szaladt Bodnár József s a kutya helyett a söréttel töltött fegyver Bodnárt találta. A serét a kis fiú jobb lábát és gyomrát sebezte meg. Beszállították a biharmegyei köz-kórházba.

*** Megszúrták, mert nem akart inni.** Pakurár János 38 éves napszámos a csékei vásárról ment haza kissé ittas állapotban. Egy suhanc belékött az uton és követelte, hogy igyon a pálinkájából. Ezen összeszólalkoztak és az ismeretlen bicskáját vette elő és azzal Pakurárt mellbeszurta. A sérültet a biharmegyei köz-kórházba szállították.

*** Galamblovészlet Nagyszalontán.** Igen érdekes sport esemény színhelye lesz vasárnap Nagyszalonta. A hajdu város elkelősége ugyanis nagyszabású galamblovészletet fog rendezni. A lovészleten nemcsak a nagyszalontai járásból, de a vármegye urain kívül a nagyváradi sportferfiak elitje is részt fog venni. Az érdekes eseményre igen értékes és szép díjak érkeztek a rendezőséghez. Az első díjat gróf Tisza Kálmán adta, a többi díjak is mind igen értékes tárgyak, melyekért érdemes lesz versenyre kelni. A versenyre már most megtettek minden előkészületet.

*** Szabadlábbon.** Megirtuk annak idején, hogy a Polgári Takarékpénztár megkárosított: Schector Micsát és Schwarz Pált a rendőrség őrizet alá vette. Dr. Kérchy Péter vizsgálóbíró előzetes letartóztatás alá helyezte őket. Schector családja dr. Aczél Sándor ügyvéd útján tárgyalásokat kezdett az intézettel s felajánlotta a teljes kárpótlást, ha elállnak a megbüntetéstől. A takarékpénztár az ajánlatot elfogadta s ezt beadvány útján közölte a vizsgálóbíróval, kérve a terheltek szabadlábra helyezését. És ezt tegnap el is rendelték.

*** Kitüntetésre ajánlja** Biharsályi községe bíráját: Lengyel Lajost és Papp Sándor csendőrmestert, akik valóban páratlan áldozatkészséggel és szívóssággal üldözik a kivándorlási ügynököket. Nagyobb részt az érdemük, hogy a Stettner-Gulyás-féle konzorcium a börtönben ül. Takáts József tanító előadásokat tart Amerikáról és okos fejtegetéssel igyekszik meggyőzni a megméltalmazott népet, hogy Amerika nem az igéret földje. A kivándorlás elleni küzdelemben részt vesz Bencsik Sándor főerdész is, hatalmas agitációt fejt ki. Ilyen emberek kellenének a veszélyeztetett vidékekre és akkor hamarosan befellegzene a vörös ügynököknek! A miniszter bizonyára nem fog elzárkózni a kitüntető jutalmazás elöl.

*** Sarkadon terem a makói hagyma.** Azt már évek óta tudjuk, hogy a magyar borok Német, Angol és Franciaországokban annyira átváltoznak, hogy a borkereskedők odavaló termésnek is mondják, de hogy Magyarországon is üzzenek ilyen visszaéléseket, erről eddig nem igen volt tudomásunk. A véletlen folytán jöttünk most rá, hogy Makón alig termelt az idén hagyma. A kevés termés alig elegendő a rendelkezések felének kiegyenlítésére és ennek dacára akár ki rendel makói hagymát, kap amennyit csak akar. Megtudtuk azt is, hogy a makói hagyma az idén nem Makón, hanem Bihar megyében Sarkadon termelt. Sarkadról waggon számra szállítják a hagymát Makóra. A tévedések elkerülése végett közöljük, hogy az így szerzett hagymát nem sarkadi, hanem makói hagyma néven árusítják.

*** A rendőrség ügye a népgyűlésen.** A nagyváradi szociálisták vezetői: Horváth János és társai a városi ügyeket és különösen a Réz Mihály és Becsei Ignác ellen folyamatban levő fegyelmi ügyeket népgyűlésen akarták tárgyalni s ezért népgyűlést akartak tartani. A rendőrség és más oldalon a városi tanács azonban nem adott engedélyt a népgyűlés megtartására. Azóta Gerő Armin főkapitány szabadságáról hazajött s átvette a rendőrség vezetését. A szociálista párt tehát elérkezettnek látta az időt, hogy vasárnapra újból engedélyt kérjen a népgyűlésre, amelyen „községi ügyeket” fognak tárgyalni. És a szociálisták nem csalódtak, Gerő Armin főkapitány az engedélyt megadta a népgyűlésre.

*** A Vigadó nagy szenzációja.** Szenzációs műsort mutat be ma a Vigadó mozgó „A bravur” című 3 felvonásos társadalmi dráma, melyben a főszereplők világhírű művészek, a többi szám is elsőrendű. „Egy érdekes detektívtörténet” vigj. 1 felv. Franciaország híres városai eredeti felv. „Ki a legény” 2 felv. remek vigjáték, „Nénike gondoljai” érdekes bohózat, mely a többi remek szám közül szenzációsan emelkedik ki.

*** A kocsitartó** közönség szíves figyelmét felhívjuk ÜVEGES JÁNOS kerékgyártó munkáira Báhory-u. 9. sz. **Jutányos árak.** Meghívásra azonnal megjelennek.

x **Fényes kitűtetés.** Egy nagyvárad cukorka és csokoládé nagykereskedőt fényes kitűtetés ért. Kitűtetésnek nevezhető ugyanis az, amidőn a sok pályázó közül Vilmos német császár kedvelt cukorkáinak elárúsításával Theodor Hildebrand berlini gyáros, udvari szálító, az itteni Aszódi Mihályt, az erre hivatott elismert cukorka szakembert bizta meg az egyedelarúsítással. Így a közeli napokban már a nagyvárad elitta közönség élvezettel fogja fogyasztani a világ legelső berlini cukorka különlegességeit és így bizonyítva a cukorka szakértők megfogják tudni bírálói, hogy cukorkát és csokoládé bonbonokat mindig az Aszódi üzletében lehet beszerezni. Miután 3 üzlettel rendelkezik, fogyasztása igen nagy, azért cukorkái mindig frissek és élvezhetőek. Fő üzlet Kossuth-utca, fiókok Rákóczi-ut és Kert-utca. A Rákóczi-utcai üzlet, mivel csak cukorkákat árusít, vasárnap egész nap nyitva van.

* **Az autómobiltulajdonosok** figyelmét felhívjuk Gyapay Árpád okl. gépészmérnök Jókai-utca 17. sz. alatt levő (telefon 3-38.) autómobilkellékek raktárára, mely a világ legnagyobb autómobil alkatrész és felszerelés áruház — Mestres & Blatgé r. t. párisi cég, nagyvárad fióktelepe, hol az összes létező autómobil kellékek a legjutányosabb áron szerezhetőek be. Az említett párisi cég budapesti fióktelepe versenyképes áraival rövid idő alatt teljesen meghódította a budapesti piacot, s mivel a fióktelepek árait a központ állapítja meg, ugyanazon árak mellett szerezhetőek be az autómobilkellékek a fióktelepeken, mint a cég párisi főtelepén. Egyszeri próba meggyőzi az autómobiltulajdonosokat arról, hogy ezen autómobilkellékek raktár már régen érzett hiányt van hivatva pótolni.

Ugyanez áll a nagyarányu gummilera-katra is, hol a legkitűnőbb hazai és külföldi gyártmányokból állandóan a legfrissebb áru van az összes méretekben raktáron, s a gyárral való közvetlen összeköttetés folytán azok a legolcsóbban szerezhetőek be. Ugyancsak a legjutányosabb áron vállalja Gyapay mérnök a sérült köpenyek és tömlők javítását, nemkülönben új szeges huzatok készítését.

Elsőrendű modern hölgyfodrászterem a
Rammingeré
színházi és hölgyfodrász
szemben a színházzal.
Telefon 1076. Telefon 1076.

x **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Várad Rákóczi-ut 20. (Lévai M-főle házban.) Javítások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegecselt vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok, tűzmentes vasajtók, sárkerítések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktűzhelyek. Lev.-lap hívásra azonnal megjeleneik.

* **Kálvária-utca 20** számú új háznál egy földszinti utcai modern 4 szobás lakás és egy udvari emeleti 2 szobás modern lakás november elsőre jutányos áron kiadó.

x **Kis pipa vendéglő** Szt János-utca 5. sz. Helybeliek és vidékiek találkozó helye. Társas vacsorák és összejövetelek részére külön helyiségek. Kitűnő italok, jó magyar konyha. Abonensek elfogadtnak. Szíves pártfogást kér **Szujker Tamás** vendéglős.

x **Vörösbort!** Nyáron a legkellemesebb ital! Literje 96 fillér. — Csodaszép mézédese csemegeszőlő; kitűnő peccsenye és pezsgőborok; kőbányai maláta és szalon sörök, **MERTZ NÁNDOR** csemegéüzletében, Körös-utca. Telefon: 448. sz.

* **Kossuth-utca 12. sz. ház** emeletén háromszobás utcai lakás azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

x **Az erdélyi kereskedelmi és autómobilforgalmi r. t.** helybeni fiókja autómobilokban, pneumatikokban, valamint az összes autómobil-felszerelési és szükségleti cikkekben **Szilágyi Dezső-utca 6. szám** alatti (telefon 13-21.) telephelyén nagy raktárt tart. A cégnek modernül berendezett garages **Körház-utca 6. szám** alatt (telefon 13-52.) van, hol egy a helyi, mint az átutazó autómobilok a legideálisabb garagét találják és egyuttal szükségleteiket is a legelőnyösebben szerezhetőek be.

x **Anyám, Édes Anyam!** Ide figyeljen azt mondta a tanító bácsi, hogy a legtöbb fiú és leány az iskolatáskákat, tolltartót és könyvszíjat a **Párizsi Bazárban** vásárolja, a Sas palotában a Szent László téren. Menjünk mi is oda, legalább gyönyörködöm a sok szép játék és ajándéktárgyakban.

x **Zombor Sándor** sebész-orvosi műszer, kötszer és testgyejesítő gépek készítője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villany erőre berendezett műhelyében készít mindenféle fémcsiszolást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos-áron, levelekre válasz.

x **Magyarország első női tambura zenekara a Korona kávéházban.** Ma és minden este a Korona kávéházhoz ujonnan átalakított helyiségében hangversenyez az országos hírű **MATYOK Péter** tambura (Paganini) vezetésével egy elsőrangú erőkből összeállított női tambura és énekkar u. m.: Kővári Rózsika Steuvurcz, Rácz Margit, Juhász Ilonka, Eördögh Aranka, Siniciu Juliska, a gazdagon összeállított műsorból különösen kiemelendő a Gyöngyi duett remek énekszámakkal K-zdete este 8 órakor. Szabad bemenet. Szíves pártfogást kér Matyok Péter.

x **Szöllős-utca 12. sz. házban** több egyszoba s mellékhelyiségeiből álló lakás azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-u. 6.

x **Erdekében áll,** hogy megrendeléseivel felkeresse **Biró László és Tsa** urinői- és papi szabókat. Meglepő olcsó árak, modern szabás, elsőrendű munka **Sal Ferenc** utca 17. Telefon 832 sz.

x **Iskola idényre** torna cipők 2 koronától kezdve. Gyermekek cipők 20-25 számig 2 korona, 26-28 számig 4 korona, 29-34 számig 5 korona. Fiu boksz cipő 35-39 számig 7 korona, női chevrou vagy boksz cipő 7 korona, férfi chevrou vagy boksz cipő 8 korona. Finom női parti félcipők 5 korona, divatos férfi kalapok 3 koronától kezdve **Feketénél**, Szent János-utca, Kispipa mellett.

x **Tekintettel a rossz pénzvishoznyokra** leszállítottam az árakat. 3 pár női harisnya 1 kor. 3 pár fegyházban kötött férfi harisnya 78 fill. 1 pár patent gyermek harisnya 26 fill. 6 darab fin. vászon kendő 80 fill. 1 m. sweitzli himzés 24 fillértől. 1 m. esipke 2 fillértől. 1 pár nyári keztyű 30 fillértől kapható **Ungerleider Salomon** nál Szent János-utca 4. sz. alatt.

x **Össi-tér 14. sz. házban** több lakás és üzlethelyiség minden órán kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-utca 6.

x **Két jogász sétál a városban,** szemben találják magokat egy régi ismerősükkel Pista barátjukkal, a mint ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó áron szerezhet be mindenki **Nagy Sándor** férfi divatruha kereskedésében a **Zöldfa-utcán**, passagé-kapu mellett.

x **FELHIVJUK** a nagyérdemű hölgyközönség szíves figyelmét a most megnyitott **Rácz és Vass** női divatszalonban készülő eredeti angol kosztüm és felöltőkre. Mérsékelt árak. Nagy Sándor-u. 17.

* **Téli ruhákat** u. m. bundák, szőrme és plüs kabátokat, szőnyegetek stb. nyári gondozásra elvállalunk felelősség mellett javítással együtt **Hatvany és Szentmiklós** szűesök, Nagy Sándor-u. 1.

FIGYELEM! Óriási választékok iskola szerekben csak **Klein Vilmos és Társa** cégnél találhatunk u. m. író és rajzszerek, iskolatáska 36 fillértől, könyvszíjak 30 fillértől, továbbá fiú és leány intézetbeli fehérneműk, iskolai lüszter és cloth kötények, gyermek esőernyők, fiú sapkák 30 fillértől, gyermekharisnyák 20 fillértől. Téli alsóruhák, iskola munkák és mindennemű kézimunka anyagok. Csödből vásárolt 1500 drb divatos parket blousche 250 fillértől. 3000 elsőrendű férfi ing 2 koronától, gal-lérok 20 fillértől, 30000 méter arcfátyol 20 fillértől és minden e szakmába tartozó cikkek olcsón csak a fenti cégnél szerezhetőek be, Rákóczy-ut 18.

x **Meghívó kóstolóra!** Chokoládéval töltött tápláló és hizláló mézes sütemény megízlelésére, ezen elsőrangú czikk jószágáról meggyőződés miatt Nagyvárad és vidéke közönségét tisztelettel meghívják **Benedek Testvérek** a kávé és fűszer szagmentes Cukorka Bonbonier tulajdonosai a Bémer-téri korzón.

* **Ingatlan eladás.** Nagytelek-utca 31 szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

x **Tekintettel** az előrehaladott időre mélyen leszállított árakban árusítjuk a nyári újdonságokat, **UJHELYI RÓZA** Rákóczi-uti üzletében. Finom gyászkalapok és fátýolok is kaphatók. Telefon 130. szám.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett
electrotechnikai vállalata
Nagyvárad, Bazár épület,
színház oldal.

Telefon 525.

Telefon 525.

* **Hölgyek kényelmére** bevezette a telefont, hogy a fürdő szezonra gyorsabban lehessen hölgyeinknek a megrendeléseket feladni a **Mille Juliette** fűző-teremnél Nagyvárad Színház-u. 4. Emke mellett. **Készít:** legújabb divatu fűzőket, haskötőt, melltartót, egyenestartót stb. **Allandó nagy raktár fűzővédőkben.** Telefonszám 827.

Legszebb és legolcsóbb
zománctáblák

Diósy Sománál

Telefon 839.

Telefon 839.

OCCASSIO ELADÁS
a nyári idényre

Tátray Gusztáv
kézimunka üzletében
Rákóczi-ut 4.

Telefon 783. :: Telefon 783.

Jó házból való fiu tanulóknak felvételi.

Szülők figyelmébe!

Legjobb gyermek cipők
teljes fű keletgyék legolcsóbban

REICHARD áruháza

cégnél kaphatók.

Fogak és fogsorok úgy kaucsukba
mint aranyba foglalva szájpaddás
nélkül, továbbá arany koronákat,
csapfogakat, hidmunkákat fog és
gyökér húzás és tartós fogtömő-
seket készít

Engel Dezső,

vizsgázott fogtechnikus.

N.-Várad, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

IRODALOM

□ □ □

Magyar Kultura. Ez a kitűnő tudományos és társadalmi szemle szeptember hó 5-iki számában egész sorozatát közli a magasnívójú tanulmányoknak és a tartalmas kisebb cikkeknek. A lap élén dr Erdélyi László értekezését találjuk, amelyben a magyarországi egyházi vagyon eredetét és jellegét ismerteti. Dr Tóth Tihamér a francia katolikusok iskolaharcáról mond el érdekes dolgokat. A tárcában Kines István közöl egy kitűnő novellát „Kemény fejek” címmel. A Pajzs és Kard című rovatban többen irtak kitűnő aktuális följegyzéseket. A Szemlék és Kritikák, valamint a Könyvek című rovatok szini cikkeket és könyvismertetéseket tartalmaznak. A Napló élén egy rendkívül érdekes németországi levelet találunk, amely mélyen járó ismertetését adja az idej német katolikus naggyűléseknek. Ezenkívül kisebb szociális följegyzések vannak benne. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Horánszky-utca 20.

**IGAZSÁG-
SZOLGÁLTATÁS**

□ □ □

§ **Százhermincöt váltót hamisított.** Érdekes bűnpört tárgyalt tegnap a nagyvárad kir. törvényszék büntető bírósága Vámosy Mihály törvényszéki bíró elnöke alatt. Egy notórius falusi váltóhamisító, Bodnár János érselindi földműves ült a vádlottak padján, aki nem kevesebb, mint 135 darab váltót hamisított vagyonos falusi gazdák nevére, s ily módon csinos summát szedett össze. A váltót különböző vidéki takarékpénztárnál számoltattatta le és nagyon sokáig egyáltalán nem jöttek rá, hogy hamisított a gazda. Rendesen törlesztette a váltókat, egyszer azonban a sok váltó közül egynek a törlesztéséről megfeledkezett Bod-

nár. Jött az óvatolás és kiderült az egész ügy. Bodnár Jánost a bíróság 1 évi és 6 havi börtünre ítélte.

SPORT

□ □ □

A kettős ünnep sport-eseményei.

Nagyvárad sportkedvelő közönségének a kettős ünnepen ritkán látható sporteseményekben lesz része. Vasárnap és hétfőn a Rhédey-kerti sporttéren szinte összetorlódnak az érdekesebb-nél-érdekesebb mérkőzések. A versenyek sorozata már vasárnap délelőtt fél 11 órakor kezdődik. Ekkor mérkőzik először a NSE ifjúsági csapata az ujonnan alakult Nagyvárad Ifjúsági Football Club csapataival.

Délután 1 órakor a NSE és a Törekvés csapata között bajnoki mérkőzés lesz. Délután nagyszabású atletikai versenyt rendez a NSE.

A versenyen részt vesznek a főváros legkiválóbb athlétái. Különös érdeklődést ad az atletikai versenynek az a körülmény, hogy ezuttal védi legutóljára Nagyvárad város vándordíját a MAC. A BEAC pedig minden erejét megfeszítve fog küzdeni, hogy a győzelmet kiragadja a MAC kezéből és magának szerezze meg az értékes vándordíjat.

Másnap, hétfőn izgalmas football-mérkőzésekben lesz része a közönségnek. Néhány heti pihenő után ismét megjelenik a küzdő-téren a közönség régi kedvenc csapata a NAC, amely BVC csapatával mérkőzik. Ezt a csapatot annak idején a NSE csapata 8:0 arányban győzte le s így érdekes összehasonlításra lesz alkalom. Ezután a NSE ujonnan szervezett nagyszerű csapata tartja barátságos mérkőzését a kolozsvári KAS csapatával, amely oly erős összetételű csapat, hogy a NSE-nek minden erejét össze kell szednie s teljes formájában kell játszania, hogy a siker reményében felvehesse a küzdelmet. A bírói tisztet Schlésinger (NSE) fogja betölteni, aki mindenkor pártatlanul bíraskodott.

TÁVIRATOK

□ □ □

Bogdanovics Lucián patriarkának nyoma vészett.

Gastein, szept. 5.

A mentő expedíció, mely a polgármester vezetésével indult az eltűnt főpap felkutatására, visszaérkezett, de semmi nyomat nem találtak. Budapesten azt hiszik, hogy a patriarka pánszláv agitátorok áldozata lett.

Egy örült rémtette.

Mühlhamen, szept. 5.

Egy Wagner nevű tanító tegnap este hirtelen megörült. Több villát fölgyújtott és amikor megakarták fékezni, lövöldözni kezdett. Hét polgárt és egy 11 éves

leánykát ölt meg a revolverével. 11 embert pedig megsebesített. Mikor lefoglák és a feleségét keresték, ki-tűnt, hogy az egész családját kiirtotta. Három gyermeke, felesége és anyósa óriási vértócsában feküdtek a szobában meghalva.

Husz munkás tűzkatasztrófia

Szászrégen, szept. 5.

A városhoz közel fekvő Lapos-tanya községben 20 földmives munkás deszkából épített bódében lakott. Az este tüzet gyújtottak a bódé mellé és úgy feküdtek le. A bódé meggyuladt és összedőlt. A romok alól borzalmasan összeégve menekültek meg 17-en. Három leány azonban szénné égett.

Terjed a kolera.

Temesvár, szept. 5.

Dacára minden óvintézkedésnek a kolera mind jobban terjed. Tegnap Keveházán négy ember betegedett meg kolerában és mind a négyen meghaltak.

KÖZGAZDASÁG

□ □ □

Kiállítások Nagyváradon és Derecskén.

A biharmegyei gazdasági egyesület augusztus 31-én, vasárnap tartotta meg tenyészsertés kiállítását és vásárját. Mint minden alkalommal, úgy a vásáron is feltűnően megnyilatkozott az uralkodó pénzühiány. A felhajtás megfelelő volt közel 200 darab s maga a tenyész anyag kínáló, de a vásárlási hajlama nagyon gyenge, úgy hogy az egész eladás 19 darab volt, s e miatt úgy a gazdasági egyesületnek, mint a kiállítóknak kiadásaik nem igen térültek meg.

A másik kiállítás Derecskén folyt le ugyancsak ugusztus 31-én nagy érdeklődés mellett.

A biharmegyei gazd. egyesület rendezte a földmívelési miniszter támogatásával, a biharmegyei lótenyész-bizottság elnöksége s a gazd. felügyelőség. A kiállítást a gazdasági egyesület megbízásából Kellner György főállatorvos nyitotta meg. Miután a bíráló-bizottság megalakított, melynek tagjai voltak: Lovak osztályánál: ifj. gróf Tisza István elnöke alatt Kraunthacker Emil méneskari kapitány, Herczeg József, Zakán Lajos, Gali Imre.

Szarvasmarha osztályánál: Molmár Imre gazd. felügyelő elnöke alatt Kellner Gy. főállatorvos, Csapó Ferenc gazd. egyesületi s. titkár, Kiss János, Békéssy Sándor.

Ugy lovaknál, mint szarvasmarhákánál igen nagy felhajtás volt. Részt vett 46 drb esikóskanca, 32 drb 3-4 éves, 28 drb 2 éves és 22 drb 1 éves kanca csikó. Kiadatott lovaknál 16 pénzdíj 1000 kor. értékben és 13 oklevél.

Szarvasmarha osztályánál felhajtott 116 tehén, 37 üsző. Kiadatott 17 pénzdíj 600 K értékben és 1 oklevél.

E hó 7-én Székelyhídon és 14-én Komádiban rendez kiállítást a Gazdasági Egyesület.

A pénzpiac rosszabbodása. A pénzpiac némi enyhülése után, a miből sokan gyökeres javulást reméltek, ismét rosszabbodott a helyzet. Berlinben, Bécsben, Párisban drágult a pénz, természetes, hogy ennek a drágulásnak hatását megérzük mi is. Nálunk azonban nem a drágaság, hanem a pénz hiánya okozza a legnagyobb gondot és gazdasági életünk nagy területein a pénz árhullámzását nem is érezzük. Nagyon sokan szeretnék a pénz drágaságát, legalább bele lennének kapcsolva az eleven hitelforgalomba.

Fásulva olvassák tehát nálunk, hogy a pénz negyed vagy fél százalékkal ismét drágább, mert nem hallanak egyebet, mint hogy pénz nincs s ha volna is, nagyon jó fedezetre, nem negyed százalékkal, hanem 5-6 százalékkal drágább. Nagyon jó volna ha a magyar gazdasági élet ott tartana már, hogy izgalommal leshesse a pénznek nyolcad százalékos árhullámzását, mert az ó javára vagy bőrére megy a legesekélyebb megmozdulás.

Gabona üzlet.

Októberi buza	— — —	11.24
Buza 1914. áprilisra	— — —	11.77
Októberi rozs	— — —	8.40
Szept. tengeri (1913)	— — —	8.28
Tengeri 1914 májusra	— — —	7.37
Októberi zab	— — —	7.87

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	831.—
Osztrák hitelrészvény	—	632.—
4%-os koronajáradék	—	81.50
Osztr. magy. államv.	—	708.25
Jelzálogbank	— — —	432.50
Leszámitoló és pénzváltó	—	525.50
Hazai bank	— — —	290.—
Magyar bank	— — —	568.50
Keresk. bank	— — —	3750.—
Rimamurányi	— — —	710.50
Salgótarjáni kőszén	— — —	772.—
M. Alt. Kőszénbánya	— — —	1055.—
Közutivasut	— — —	645.50
Városi villamos	— — —	366.—
Adria	— — —	588.—
Atlantika	— — —	—

Regénycsarnok.

AZ ELHAGYOTT RÓMA.

Történeti elbeszélés.

Irtó Dús László.

(Folytatás.) 84

Ah, milyen megkönnyebbülés hat szívemre. A vallemás, ha őszinte, bármilyen szörnyű vétket tárjon fel, mindig jól eső érzést ad a szívnek.

Az idő haladt előre lassu léptekkel, a férfi és a nő némán nézték egymást és várták a történéseket.

Landalfó Colonna elhagyta táborát és Velletriből Rómába tért vissza, hogy nejét a Vénusz-szigeten felkeresse.

A luperkáliák ideje lejárt, a lakás üres volt, a nők és férfiak, a leányok, valamennyien szerte futottak, nem volt, aki utba igazította volna az aggódó férjet.

Innen a fórumra ment Landalfó Colonna.

A fórumon a nép tüzet gyújtott, illatos olajfák terjesztették a mereven álló szobrokra a füstöt és illatot, a férfiak és nők körül állották a tüzet, beszélgettek a pápáról, a Colonnákról, az Orsiniákról és abban megegyeztek mindannyian, hogy ha a pápa elhagyta Rómát a Colonnák elöl menekülve, soha többé vissza nem térhet.

— Ah! — testvéreim! szolt Affio Bemtoni, egy természetes hajómunkás, — ha az Orsiniák kincseit megkerithetnök, nem fájna a fejünk a munkában többé! — a pápák kegyencei felhasználták helyzetüket a gyűjtésre.

Egy természetes asszony recsegő hangja vágott közbe.

— Ismeretes vagy lustaságodról Affio! — neked a készre fáj a fogad.

— Sengromia! — válaszolt a férfi, — ne bánt.

— Én ugyan egy ujjal sem érintelek, Affio, hanem azt mondom, hogy az Orsiniáknak hagyj békét.

Egy harmadik egyén, egy hajlékony testű nő szolt közbe.

— Hagyjátok Sengromiát! — tudhatnátok, hogy Aurorn Orsini; az Ettore Cajetani feleségének mosónéja, az elveszett boldogság keserősége szól belőle.

— Angela Simoni azt a szent asszony nevét szennyesszájadra ne vedd! — felelte Sengromia.

— Pedig a Cajetaniknak végök van, Stefano Colonna di ferro aligha kegyelmez egynek is.

Két szerzetes érkezett a beszélőkhöz. Dominico és Framesco szerzetesek bujtak elő megint, hogy a gyűlöletet szítsák a Cajetaniak ellen.

(Folyt. köv.)

SZERKESZTŐI PÓSTÁJA.

Alfa. A naivnak szánt rész nem elég naiv, a komolynak szánt rész nem elég komoly. De van benne egy gondolat, amiből érdemes lenne valamit csinálni. Este nyolckor látogasson el a szerkesztőségbe

Keresem az Istent... Az eleje jó, a tendencia is, csak a cikk lényege hajlik nem egészen megfelelő irányba.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

10.000 pár harisnya kerül eladásra! alábbi olesó árak mellett.

3 pár kötött zokni 78 fill., 3 pár csikos zokni 1 kor., 3 pár női harisnya 1 kor., 3 pár gyerek zokni finom 1 kor., 3 pár gyerek patent harisnya 1 kor. Flor és selyem harisnyák igen olesón. Férfi ingek jó minőségben 1-94 kor., női ingek 1-94 kor. Zsebkendők drb. 6 fillértől. Nyakkendők, ridikálók 30 fillértől.

Klein Sándor és Társa
Rákóczi-ut 14.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban

VIGADÓ

mozgósínház

NAGYVÁRAD,

Fekete Sas-passage.

Szombaton és Vasárnap

a

BRÁVUR

dráma 3 felvonásban.

Egy érdekes detektív történet

1. felvonás.

Ki a legény?

vigj. 2 felv.

Bénike gondjai

bohózat.

A francia legszebb vidéki városok
eredeti.

Tekintse meg az
Orsolya zárdával
szemben Rákó-
ezi-ut Veiszlovich
házban levő

női divatüzlet kirakatait!

Tájékoztató!!!

Női divat costum kelme
1 K 50 fillértől 6 K-ig.
Blous selymek a legjobb
minőségben ezelőtt 6 ko-
rona, most 2 K. 80 fillér.
Messalinok minden
szinben 1.50
Taffet selymek minden
szinben 1.10
Francia delainok . . . 1.10
Mosó cosmanoz bar-
chetek 60
1 vég vászon 6.—
Férfi sokni minden
szinben 28
Zsekkendők tuczatja 1.20
Kézi himzett ágy gar-
nitur 23.—
Női trikó nadrágok 1.70
Háló ingek 1.70
Nappali férfi ingek . 2.50
Női ingek, corsetták, női
nadrágok, cérna vásznak,
törülközők, fürdő köpenyek,
étkező abroszok, salvetták,
férfi háló- és nappali ingek
és sok egyéb cikkek
hasonló jutányos ár-
ban beszerezhetők.

Nagyvárad város katonai ügyosztálya.

21904—1913, szám.

Hirdetmény.

Nagyvárad város katonai ügyosztálya részéről közhírré teszem, hogy az 1870 évben Nagyváradon született és illetőséggel bíró fegyveresen kiképzett alantfelsorolt népfelkelők a m. ktr. 4 népfelkelő Parancsnokság által kiállított végelbocsájtó leveleik átvételé végett a hivatalos órák alatt Városháza II em. 33 sz. szobában a népfelkelő igazolványi könyvek beszo-
gáltatása ellenében átvehetik.

Bozsik Lajos, Bugos Lajos, Biró József, Bugyi Eduárd, Borgenicht Jakab, Földi Zsigmond, Goldberger Jakab, Grósz David, Farkas, Hartmann Albert, Holdi Ferenc László, Horváth József, Hant Jenő Zoltán, Halász István, Kauczil Tivadár, Konda József, Kornhauser Antal, Kiss Imre, Lerenmann Márton, Lucskai József, Megyaszi Sándor, München József, Papp Gábor, Pollák Albert, Petrovics István, Róser Jakab, Szondi Vilmos, Schvarcz Manesszes, Schvarcz Jakab, Török Károly, Wallerstein Hirsch Mózes.

Nagyvárad, 1913 szeptember 2.

Báthory László
tanácsnok helyettes.

A jó bornak nem kell czégér

mondják még ma is a régi öregek! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyítja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult ujonnan berendezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kittiű saját termé-
s borai, **előzékeny kiszolgálás**, szo-
lid polgári árak. **bonussz naponta**
fejvértnek.

LÉVAI MÁRTON

r.-t.

sirkőraktára és
kőfaragó telepe

Nagyvárad
Rákócí-u. 20.

Ingyenes tombolaest

a
Püspök-fürdőben
folyó hó 7-én.

Minden fürdővendég

ingyen kap

egy tombola jegyet. Huszonöt
rendkívüli, értékes nyeremény-
tárgy kerül sorsolás alá.

A tombola multság esti 6
órákor veszi kezdetét s este
8 órától fél 10 óráig

belépődíj nélküli

táncmultság

veszi kezdetét.

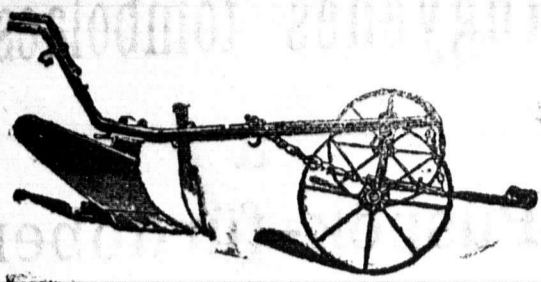
A fürdő igazgatósága fel-
kéri a közönséget, hogy lehe-
tőleg a délelőtti, vagy a kora
délutáni vonatokkal jöjjen ki,
mert a délutáni órákban

százötven vasuti hiva-
tálnok érkezik a fővá-
rosból külön vonattal.

S így a fürdő helyiséget ha-
mar elfoglalják.

A legszolidabb kiszolgálás,
pompás menü várja a közön-
séget, mely kétségtelenül sietni
fog végigélni a páratlanul
izgalmas és szép tombola
estélyt.

Dancs István,
bérlo.

Ekék, vasboronák őszi szántásra

előnyös árban, készpénzfizetés mellett a GITYE-gyárban kaphatók.

Terménytisztító rosta aratási idényre gyári árban. Borprések, szőlőzuzók már most megrendelhetők jutányos árban préselfülnyomóval, ezek mind készpénzfizetés esetén olcsó árban. Minden darab szavatossággal.

Gitye Demeter Fia gépgyára Nváradon. Templom-tér

NYIBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!
vegyileg női, férfi és
gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövet függönyök, bútor szövetek, papi és egyenruhák vegyileg tisztítatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:
Zöldfa Passage 93.
Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

Ha nincs meglegedve

szabójával, mert drága vagy rossz szul szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről újat készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Sürgős figyelmeztetés!

Ha illatszert, piperezappant, kozmetikai, arc- és kézpolási, háztartási, hajpolási és általában mindenféle a kozmetikaiba vágó elkkeit a legjobbjól a legjobbakat olcsóbban a legolcsóbbnál akarja beszerezni, úgy kérje a harmadik kiadásban most megjelent «Illatszert és háztartási értékesítő» melyet ingyen és bérmentve küld: «HEZ» illatszert és háztartási cikkek szakszervelete nagyban és kicsinyben B. pest, VIII., Losonczy-u. 13/hz.

LEGOLCSÓBB

és legjobb bevásárlási forrás

özv. Kádár János-né
elsőrangú fűszer- és esemege kereskedése.

Mindenféle gazdasági cikkek, kötőzhárs, kékkő, auto- és gépolajok és **auto-benzin nagy raktára** ::

Melocco Péter cementárugyár és építési vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyváradfióktelep: Szőlős-u. 16.

Telefonszám 11-38.

Telefonszám 11-38.

Gyárt:

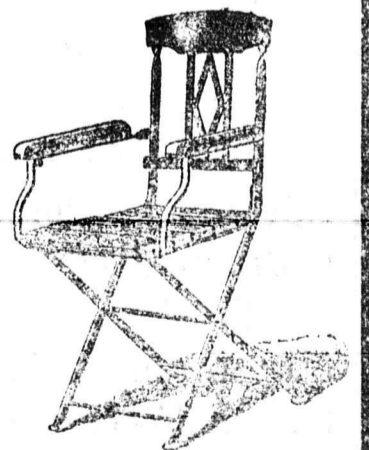
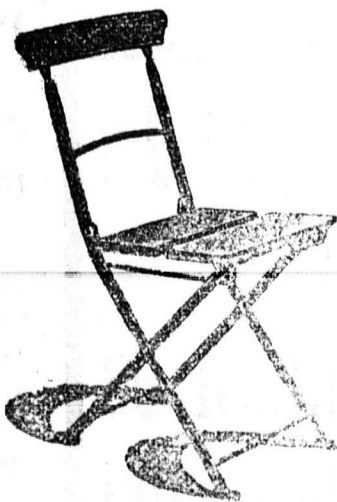
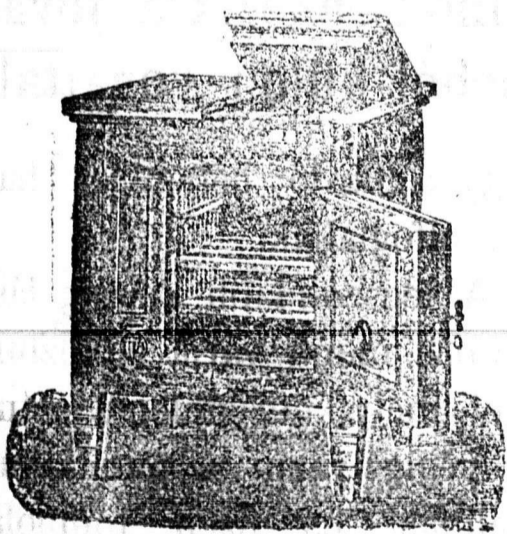
Szabadalmazott géppel gyártott karbantus portlandcement csöveket az összes szabványos méretekben és az ahhoz való idomdarabokat, csömöszölt és vasbetétes, valamint portlandcement csöveket, kütgyűrűket stb.

Márvány mozaiklap, működés cementárugyár. Beton és vasbeton építési vállalat.

Elvállal:

Utcák és házak csatornázását, hidak és vízmedencék szakszerű építését. Nagyobb vállalatoknál **tervekkel és költségvetéssel szolgál.**

Meghívást az ország bármely részéből elfogad

JÉGSZEKERENYEK kertivásbútorok, valamint konyha-fabútorok is u. m.: konyha kredenz, **FAGYLALT-GÉPEK** és **FORMAK** asztal, szék, zsámoly, teknő és az összes konyha berendezések

TARSOLY és RISZTÓ

Nagyvárad, Rákóczi-ut. Telefon 390 szám.

különlegességek vaskereskedésében